

Datatilsynet mener forsvarsministeren ikke forstår seg på personvern

Kategori: [Samfunn](#)

Skrevet av [Martin Gundersen](#)

NRK beta

30. november 2018 [39](#) kommentarer

Forsvarsminister Frank Bakke-Jensen. Foto: Truls A. Antonsen / NRK

Forsvarsministeren svarer at man i arbeidet med ny lov har vært svært opptatt av balansen mellom sikkerhet og personvern.

I [et radioinnslag](#) torsdag om ny lov for Etterretningstjenesten sa forsvarsminister Frank Bakke-Jensen at:

– Husk på at en av de største truslene mot nordmenns personvern er digitale trusler utenifra. Vi er avhengig av å få en god lov på plass som sikrer personvernet vårt.

Det får direktør for Datatilsynet, Bjørn Erik Thon, til å reagere kraftig. Samme kveld legger han ut [blogginlegg](#) hvor han skriver:

– En slik uttalelse viser to ting; at forsvarsministeren ikke forstår hva personvern er, og at han setter en standard på debatten som bringer oss rett ned i skyttergravene for debatten om datalagringsdirektivet.

Direktør i Datatilsynet, Bjørn Erik Thon. Foto: Mariam Butt / NTB Scanpix

Datalagringsdirektivet, ofte forkortet til DLD, var en het potet i Norge fra den ble vedtatt i EU i 2006 til EU-domstolen i Luxembourg [erklærte det ugyldig](#). Direktivet gikk ut på at metadata – når noen kommuniserte og med hvem – skulle lagres i seks måneder.

I høringsnotater som nå ligger ute diskuterer man å innføre et såkalt «digitalt grenseforsvar». Det vil innebære å lagre metadata som krysser landegrensen, og etter en kjennelse fra retten lagre innholdsdata.

Er dette vanskelig? Da debatten om grenseforsvar gikk for fullt i 2017 laget vi [en forklaring for alle som ikke er IT-ekspert](#).

Thon beskriver debatten da som en skyttergravskrig med steile fronter mellom dem som så behovet for mer kriminalitetsbekjempelse og dem som var opptatt av personvern. Nå er han bekymret for at forsvarsministeren skal forsure debatten om ny lov for Etterretningstjenesten:

– Vi så det veldig tydelig i diskusjonen om DLD. Der sa man at man skulle lagre all trafikkdata om folk i seks måneder for å bekjempe kriminalitet. Så ble det snudd til et personvern fremmede tiltak. Det ble da sagt at å overvåke folk er da bra fordi man ikke krenkes av å utsettes for kriminelle handlinger, sier Thon til NRKbeta.

– Jeg synes det er synd at forsvarsministeren har begynt å si at dette er bra for personvernet.

Høringsfristen for loven er satt til 12. februar. Til lovforslaget til slutt ender opp hos stortingsrepresentantene for en eventuell avstemning vil flere samfunnsaktører si sitt, og det er ventet at loven vil bli behørig omtalt etter at høringsuttalelsene gjøres offentlig.

– Personvern handler ikke om å bli utsatt for voldelige handlinger eller kriminalitet, men retten til å ha et fritt rom. Personvern og kriminalitetsbekjempelse må veies opp mot hverandre, men det å kategorisk slå fast at masseovervåkning er bra for personvernet er en feilkobling. Her sier man at å overvåke alle borgere i 18 måneder er godt personvern, det kan man ikke mene. Det er nok en misforståelse fra forsvarsministeren.

Kort om forslaget til ny etterretningslov:

Forslag til ny lov for Etterretningstjenesten er nå ute på høring. Et av forslagene er å innføre det som kalles digitalt grenseforsvar (DGF), som er å lagre all data som krysser Norges grenser. Siden internett er tett sammenvevd vil skyløsninger og kommunikasjon mellom nordmenn også berøres.

DGF ble heftig diskutert i 2017 da det ble utredet av Lysne II-utvalget. Kritikerne var bekymret for personvernet til norske borgere, at det ville skape en nedkjølingseffekt, og at det kunne misbrukes av myndighetene.

Forsvarsdepartementet skriver i høringsnotatet de nå har lagt ut at de har utredet alternativer som er mindre personverninngripende, men at de ikke ble vurdert som gode nok for Etterretningstjenesten.

For å kunne søke i metadata og innholdsdata må Etterretningstjenesten få tillatelse fra en ordinær domstol. Da skal de kunne gjøre søk i opptil to ledd fra personen de fikk tillatelse til å overvåke.

[Metadata](#), data om beskriver annen data, kan lagres opptil 18 måneder. En domstol må forhåndsgodkjenne lagring av innholdsdata.

Forsvarsministeren: – Kan ikke vente

Forsvarsministeren svarer via en pressekontakt at:

– Den nye etterretningsloven vil være et viktig verktøy for å avdekke internasjonale terrorplaner og rekruttering til terrorisme.

– I arbeidet med ny lov har regjeringen vært svært opptatt av balansen mellom sikkerhet og personvern. Vi ønsker et samfunn som ivaretar både borgernes behov for beskyttelse og borgernes behov for privatliv. Derfor setter vi klare grenser for innhenting. E-tjenesten vil ikke ha lov til å følge vanlige folks aktiviteter på nettet eller å lese dine og mine eposter.

Forsvarsdepartementet har blitt forelagt sitatene til Bjørn Erik Thon om at han misforstår hva personvern innebærer, men NRKbeta får opplyst at man ikke ser behovet for å svare tydeligere på nåværende tidspunkt.

Departementet understreker videre at forslaget til nytt lovverk vil styrke kontrollen med Etterretningstjenesten. Det er [EOS-utvalget](#) som har dette ansvaret og de vil bli styrket, ifølge departementet. All innhenting ved bruk av det som omtales som «tilrettelagt innhenting» skal også forhåndsgodkjennes av domstolene.

– Behovet for «tilrettelagt innhenting» er kritisk. Vi har i dag ikke mulighet til å oppdage og stanse de mest alvorlige digitale angrepene mot Norge. Trusselbildet tilsier at utredningsarbeidet, som allerede har pågått i flere år, ikke kan vente.

[Martin Gundersen](#) – Journalist i NRKbeta. De beste tipsene får vi fra dere: Nå meg på [epost](#), [@martingund](#) eller (+47) 47 75 65 15 (Signal).

<https://nrkbeta.no/2018/11/30/datatilsynet-mener-forsvarsministeren-ikke-forstar-seg-pa-personvern/>

9-06-2020